2de Jaargang. Curaçao den 1[illegible] Juni 1895 N° 596

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden ƒl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10,—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒl 0,50, voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali tur dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba ƒl 10,— pa anja.
Un number só ƒl. 0,20.
Un annuncio di 1 té 7 regel ƒl. 0,50, cada regel mas ƒl. 0,07½.

Het „Bankroet" der Wetenschap.

Onze lezers zullen ons, hopen wij niet verwijten van water naar de zee te dragen, indien wij het wagen hun aandacht in te roepen voor het volgende artikel, waarmede het hoofdorgaan van Nederlands Katholieken op de bekende uitspraak van den Franschen vrijdenker Brunetière terugkomt.

Het is gericht, niet op de eerste plaats *tegen* maar tot degenen, die met zekere kwalijk bedwongen verontwaardiging opkomen tegen hen die de „menschonteerende ketterij"— als zou de wetenschap bankroet hebben gemaakt—in de wereld durfden brengen.

Wel hoe ! — zoo roepen zij uit — de wetenschap zou hebben bankroet gemaakt ?... En wanneer kon zij wijzen op zulke schitterende resultaten als zij thans ten bate der menschheid te aanschouwen geeft !.. Leven wij dan niet in de eeuw van grootsche uitvindingen en wonderbare ontdekkingen ! Werd niet in het laatste vierde onzer negentiende eeuw tot in het hart van het zwarte werelddeel de standaard geplant der beschaving, die in den loop der twintigste de gansche bevolking van Afrika om zich heen zal vereenigen ! Wijken voor de scherpte van den menschelijken blik in onze dagen niet de schrikbeelden van de menschelijke samenleving in den voortijd ! De pest, in haar verschillende vormen, werd bedwongen, de razernij voorkomen ; straks breidt de wetenschap nog verder haar vleugelen uit, om te veroveren, om „ wel te doen".— En men spreekt van „bankroet"!

Er is hier — aldus spreekt het hoofdorgaan van Neerlands Katholieken,— blijkbaar een misverstand in het spel. En wel een onschuldig of zulk een, waarmee men met opzet de bedoeling van den tegenstander verkeerd opvat, ten einde in de discussie „de baas" te blijven. Laat ons beproeven het misverstand uit den weg te ruimen; voor hen die van goeden wil zijn zal dit ons, hopen wij, niet veel moeite kosten.

Inderdaad, wanneer wij van „bankroet maken" gewagen, dan hechten wij aan die uitdrukking de beteekenis, welke zij, naar wij meenen, voor iedereen heeft, die zijn moedertaal machtig is. „Een bankroet maken" is hetzelfde als een te kort blijven aan het vervullen der verplichtingen, *die men op zich heeft genomen*. Onverschillig of dit gebeurt *met* of *zonder* zijn schuld, hij die tegenover zijn crediteuren buiten staat is om op de vervaldagen behoorlijk de door hem afgegeven wissels te betalen, en wiens overmogen of onwil gerechtelijk is aangetoond, kan zich niet onrechtmatig bejegend achten, indien men spreekt van „zijn bankroet." En dat wel ofschoon hij *slechts voor een deel* is te kort geschoten. Het feit, dat iemand in staat is *een vierde de helft* of nog meer van zijn schuld te betalen, en dit werkelijk betaald *heeft*, doet zijn naam niet schrappen van de lijst der „bankroetiers", tenzij zijn schuldeischers onderling overeenkomen om hem het resteerende deel van zijn schuld kwijt te schelden en daarvan met den schuldenaar een „accoord" te maken.

Welnu, wanneer wij deze eenvoudige uiteenzetting van de beteekenis der door ons gebezigde uitdrukking toepassen op het punt in quaestie, dan is niet de vraag : Heeft de „wetenschap" ons, de menschelijke samenleving, *eenig nut gebracht ?* — zelfs niet de vraag : Heeft zij ons *groote voordeelen* geschonken ? — maar wèl, en alléén, deze : Heeft de wetenschap ons gegeven AL *datgene* tot het geven waarvan zij *zich had verbonden ?* Dit is, dunkt ons, zoo klaar als de dag ! Maar dat maakt dan ook, naar 't ons voorkomt, te eenenmale de jeremiaden overbodig, die worden aangeheven over onze ondankbaarheid, wanneer wij van „bankroet" spreken ten aanzien van een schuldenares, die slechts voor een gedeelte haar verplichtingen vervult en jegens wie wij, als schuldeischers, ongeneigd zijn ons tot een „accoord" te laten vinden.

Waar overigens „de wetenschap" het ook volstrekt niet naar gemaakt heeft. Integendeel ! De *suffisance* waarmeê deze „ kwade betaalster" ten slotte, ons in vroeger dagen genegerd heeft, liep waarlijk de spiegaten uit. Elk bezwaar, elke klacht werd afgewezen, onontvankelijk verklaard, met een beroep op „de wetenschap". Aan elk vertoog werd het zwijgen opgelegd, met verwijzing naar „de wetenschap". „De wetenschap" zeide dit, „de wetenschap" had dat uitgemaakt, „de wetenschap leerde zus, „de wetenschap" besliste zoo; — „de wetenschap" had ten slotte *alles* te zeggen en maakte van de haar toegekende bevoegdheid op de meest ongegeneerde wijze gebruik. Zoo wist zij ons te beteekenen, dat wij voortaan godsdienstloos onderwijs noodig hadden, en dat hetgeen wij daaraan ten koste legden door ons zou worden uitgewonnen op het onderhoud der gevangenissen. Zoo wist zij elders de overtuiging te vestigen, dat het voortbestaan van een wereldlijke souvereiniteit van den Paus een anomalie was, onze negentiende-eeuwsche beschaving onwaardig, en beloofde gouden bergen van een vereenigd Italië. Zoo werd, om op een ander gebied over te gaan, door haar beweerd, dat de onverbreekbaarheid van den huwelijksband op geen voldoende gronden viel te verdedigen, —dat over het algemeen de voorschriften van zedelijkheid, vervat in de christelijke openbaring, geenszins het ideaal behoorden geacht te worden, waarheen men diende te streven, enz. enz. In ruil voor onze penningen, die wij ten offer brachten, in ruil voor het geloof aan de heiligheid van verkregen rechten, aan de kracht van gezworen eeden, aan de waarheid van door God geopenbaarde leer, dat bij duizenden werd uitgeroeid, beloofde „de wetenschap" ons een aardsch paradijs, van welvaart, vrede, zedelijkheid enz., een toestand, zooals hij nooit te voren zich vertoond had....

En wat is gekomen?....

Nooit wellicht vertoonde zich de toekomst in zorgelijker en treuriger licht dan aan het einde der eeuw, die aan „de wetenschap" het hooge woord heeft gelaten.

Waarom?

Omdat „de wetenschap" alleenheerscheres wilde zijn. Omdat zij *heerschen* wilde, ook op een gebied, waar zij alleen te *dienen* heeft. Omdat zij, met miskenning van hoogere rechten dan de hare, van hoogere roeping dan aan haar was geschonken, het goddelooze, maar evenzeer onnoozele spel heeft herhaald, dat in den aanvang der wereldgeschiedenis onheil baarde door den twijfel, of het ongeloof aan het woord van God.

Die wetenschap heeft bankroet gemaakt, 't is vruchteloos, het te willen ontkennen. Tenzij... men er heil in wilde zien, het *tekort* nog grooter te maken dan het reeds is. Of dat echter op den weg ligt van de ordelievenden in den lande?....

FEUILLETON

PISCAR HASÁ

P'esai Captan acoeminza sinti poco poco un sorto di odio contra djele i un dia mes el a munstrele esai basta klaar. Un dia Van Eerden a jega ariba dek coe un scopet ariba su scouder pa tira un cierto sorto di para.

Manera boso sabi e paranan ta para santa den wowo di navegantenan ; si hende ta haci nan maloe matroosnan ta sigur, koe barkoe lo haja un disgracia.

Muchoe bez Van Eerden tabata tira sin haja ningun, pero porfin un bala ta mata un di e paranan, e ta cai den lamar i Van Eeden ta pidi Captan pa e larga un boto baha pa cohele.

Captan ta bira furioso !

"Un boto!" el ta grita; „Sigur bo por haja un boto i bo por bai cohe e pober para, pero mi ta sigura bo, koe ni boto ni bo mes lo bini bordo trobe. Koe Dios tin compasion coe bo, pasobra mi ta sigura bo, lo bo tin duele di es koe bo a haci. I desdi awor mi no ta papia mas coe bo."

Furioso e ta bira curpa i ta baha den su kajuit, mientra mi ta sigiele pa kita su rabia. El a papia tantoe duroe, koe toer matroos a tende kiko el a bisa, i bista koe nan tabata tira ariba Van Eerden a munstra koe nan tabata di mes idea koe nan Captan.

E pober jaagdor no a corda koe su tiroe lo a haja tal efecto i el a comprende koe el a haci maloe; p'esai el ta sigi mi den kajuit di captan, el ta pidiele pordon mientra el ta priminti di no tira nunca mas un bestia, koe ta para bao di proteccion di navegantenan. Poco poco Captan su rabia a kita, pero a pasa toch un dos tres dia ainda promer Captan tabata manera tempoe pasa.

Awor nos a jega tantoe leuw koe nos por a spera di mira tera majan, pasobra muchoe cos a munstra esai. Pida paloenan jen di blachi, paranan coe bonita ploema nos a mira pasa; toer tabata sinjal koe tera tabata acerca.

Ora anochi a sera, bientoe a calma, duranti di anoche no tabatin bientoe mas i ora solo a sali nos barcoe tabata drief poco poco ariba lamar, asina koe nos tabata obliga di keda un dia mas na lamar. Awa di lamar tabata klaar manera kristal i ora nos a tira un pida piedra blancoe den lamar nos por a mire zink mas coe cientoe pia. Miles piscar di diferente sorto tabata pasa nos barcoe. E bista a jena nos coerazon coe deseo di cohe algun, i despues di algun momentoe matroos i pasageronan tabata sinta piscá. Nos por tabata contentoe, pasobra despues di un ora nos tabatin basta piscar pa toer koe tabata na bordo por a come.

Ora hende a come cincoe siman largoe nada mas koe carni saloe of otro coeminda di barcoe nan ta desea di haja algun otro cos pa come. Ta di comprende anto, koe toer matroos tabata juda cocinero pa haja un bon coeminda di piscar hasá. I nos por a mira koe nan a come nan coe gustoe. Un poco despues nos coeminda tabata drecha tambe.

Mi a mira dos sorto di piscar ariba mesa. Ora mi a purba un poco di un mi no kier a come mas di djele, pasobra el no a gusta mi, mi a keda koe e otro sorto, mientra toer otro tabata gusta e di primer mas. Binja no tabata falta tampoco, pasobra piscar mester landa; i pasobra bientoe a coeminza supla trobe, koe lo haci koe nos lo jega mes dia, nos tabata leger i contentoe te hasta cantica nos a coeminza canta. Principalmente Captan tabata leger i a loebida caba su odio contra Van Eerden, pasobra hopi bez el tabata papia coené. Ma e legria lo no a dura largoe.

„Captan ta mira," Van Eerden dici ; awor nos tin trobe bon bientoe, koe lo haci, koe majan nos ta ancra den haf. Ta parce anto, koe mi no a haci tantoe maloe, ora mi a tira e para."

Un bez captan su cara ta troca, su wowo ta lombra furioso, sanger koe ta subi den su cabez, ta haci su cara bira corra i el kier a doena un respondi, koe sigur lo a caba coe toer legria di Van Eerden, ora nos a tende un hende baha purá drenta den kajuit. Bootsman ta drenta koe cara spantar, i e ta pidi captan di bini riba dek, pasobra a socede un cos, koe captan mester sabi.

Captan a tarda muchoe, nos no tabata sabi kiko por a socede i p'esai nos a manda un criar ariba pa e bai mira. Despues di un dos tres minuut e ta bolbe drenta coe e nobo koe hopi matroos a cai maloe, ora nan a caba di come. Nos toer a spanta i nos no tabata sabi, kiko nos mester a corda. Mientra nos tabata conbersa ainda, roeman di Señor Parker su cara ta bira bleek manera morto i si mi no a tenele le a cai for di su stoel.

Mi no tabata sinti mi muchoe contentoe.

Na es ora captan ta drenta trobe i henter su cara ta munstra spantoe i ansia.

„Kiko a socedé ?" mi ta puntrele koe miedoe. „Un cos terribel !" el a responde seriamente i el a bira pa Van Eerden.

„Disgracia, koe bo a jama ariba nos i koe mi a mira jega p'adilanti, no a tarda di bini. Nos toer ta venená, un di mi matroosnan a moeri, i cuater otro un ta hala caba.

„Kiko Captan ! Venená! Kende a haci esai?!" nos toer ta grita.

„Piscar di awe merdia. Cocinero a loebida di hinca un cuchara di plata den panchi, sino le a mira koe piscar tabata suata i cuchara lo a bira pretoe."

Señora Parker ta cai den braza di su esposo : Van Eerden ta keda para temblando i su cara ta munstra un ansia di mas grandi. Palabra di Captan a haci tantoe impresion ariba djele manera si venenó tabata den djele caba. Mi mes no tabata sinti nada ainda, pero koe mi a spanta, boso por comprende.

(*E ta sigi.*)

DEMOCRATIE

Het is een zwaar woord dat wij daar neerschreven, doch niet zoo zwaar als het wel lijkt. Wij nemen het trouwens alleen in de beteekenis van volksgezindheid. En dan moet onze tijd zich niet inbeelden zoo bijzonder veel ten gunste van het volk te doen.

Wij ontkennen niet dat vele vereenigingen en tal van particulieren zich inspannen ten bate der massa; zoo lazen wij nog dezer dagen in een statistiek dat alleen Duitschland 192 tijdelijke kosthuizen, door de katholieke Gezellen-vereenigingen opgericht, bezit, waar arbeiders zonder thuiskomen, een onderdak en voldoend eten en drinken kosteloos kunnen erlangen. Het hospitium van de Gezellen-vereeniging te Keulen heeft reeds aan 70,000 aldaar tijdelijk vertoevende werklieden gratis logies verschaft.

Waar wij thans het oog op hebben is hetgeen de regeeringen en het gros der maatschappij doen of eigenlijk nalaten. Men noemt zich democratisch, doch daar blijft het ook al bij.

In de middeleeuwen werd oneindig meer voor het volk gedaan. Dit blijkt o. a. uit het beroemde werk van professor Janssen, *Geschichte des Deutschen Volkes*, en om niet alleen katholieke getuigenissen aan aan te halen, ook uit het werk van den protestant Schönberg, *Zur wirthschaftlichen Bedeutung des Zunftwesens im Mittelalter.*

In de middeleeuwen had het volk zijne tooneelspelen in de open lucht, zijne voor iedereen toegankelijke muziekuitvoeringen, kunsttentoonstellingen en geregelde openbare vermakelijkheden. Natuurlijk was er toen ook eene scherpe onderscheiding van standen en klassen; de rijken hadden zoo hunne eigene vertooningen, hunne eigene uitspanningen; maar het volk had ze dan toch ook. De sport, m. a. w. kegel-, kolf- en balspel, vogelschieten; wedrennen en roeiwedstrijden waren toen niet alleen voor een uitgelezene klasse, maar publiek domein.

Ook was er geen [illegible] stad waar niet eene flinke, royale badinrichting voor de volksklasse bestond, gratis toegankelijk.

De gilden van die tijden waren niet alleen gewone vakvereenigingen, maar stelden zich, gelijk aristocratische societeiten, nog heel wat anders voor. Men kan dat alles lezen in de oorkonden en handvesten, door professor Janssen en anderen geraadpleegd. De handenarbeid, zoo las men in vele statuten, had niet tot hoofddoel het gewin, maar tevens het erlangen der middelen om anderen, die in nood geraakt waren, bij te staan, weduwen en weezen blijvend te ondersteunen, bij feestelijke gelegenheden ruime gaven te schenken aan de algemeene armen, een eigen altaar te stichten in de parochiekerk van het gilde, ruimschoots bij te dragen tot den bouw eener nieuwe kerk, en, zoo als een dier statuten luidde, tot het onderhoud van degenen in de stad die er minder goed aan toe waren.

Die statuten waren geen doode letter. De bakkersknechten te Colmar schonken in 1495 tot opluistering der Processie op den H. Sacramentsdag f. 1200. De schoenmakersknechten te Xanten (daar waren er maar 16) gaven in 1498 voor nieuw beeldhouwwerk in de kerk aldaar f 690. Te Dantzig schonken in 1408 de gezamenlijke kolen- en zaaddragers f1200 voor den bouw der nieuwe O. L. V. kerk en de kosten van een der geschilderde kerkramen enz.

Dezelfde lieden schonken bij voorkomende gelegenheid aan arme schoolkinderen en aan de armen in het algemeen, ruime giften.

Wat de tegenwoordige regeeringen en de democratische volksredenaars betreft, zij voeren ten gunste van het volk niet veel bijzonders uit. Het algemeen stemrecht helpt des winters geen zier en geeft ook des zomers geen enkel roggebrood, veel minder boter, kaas en vleesch. Het stemrecht is als economisch middel een ledige dop.

De wettelijke bepalingen omtrent arbeidsduur, hygiene en andere met werkplaatsen in verband staande omstandigheden zijn niets anders dan een soort politiemaatregel. Het is treurig genoeg dat sommige werkgevers niet alles inrichten gelijk het behoort uit eigen beweging. Men behoeft op zulk een wetgeving niet groot te gaan, ze teekent slechts gebrek aan welvaart en broederlijken zin. Dan komt nog de pensioneering van den arbeider; in Duitschland moet daartoe de werkman zelf, ook de patroon en dan eindelijk de Staat bijdragen. Veel verder zal men het elders wel niet brengen.

Als men de tegenwoordige toestanden — wij zeggen nogmaals: in het algemeen — vergelijkt met hetgeen de middeleeuwen te aanschouwen gaven, dan sluit men zich allicht aan bij het gezegde van Schönberg: de geschiedenis raadplegende zal niemand, het geheel overschouwende, beweren dat wij er, op het stuk van echte zelf opofferende democratie, op zijn vooruitgegaan.

(*De Gelderlander*)

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

De Gouverneur is verhinderd op Zondag 2 Juni a. s. bezoeken af te wachten.

De Adjudant v. d. Gouverneur

VAN WINGEN.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 27 dezer maand No. 316 is het aan den Heer H. A. Willems klerk op Bonaire verleend binnenlandsch verlof voor den tijd van veertien dagen met nog veertien dagen verlengd.

Gedeponeerd ten parkette van den Procureur-Generaal in deze kolonie, als op straat gevonden, *één metalen armband één medaillon* en *één brief.*

Belanghebbenden kunnen zich van af primo Mei e. k. ten parkette van den Procureur-Generaal vervoegen, tot het doen slaan in halsbanden voor honden, van den merkletter bedoeld bij art. 1 van de Verordening van 27 December 1889 (P. B. van 1890 No, 4.)

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Federico Lauffer, Maria S. de Penso, Ana P. Gibbs, Pedrito Serrano, M. Salim, Jarjoura Deps, Arthur J. Hunter, Augusta Gressmann, Altamira de Garcia, C. Bean, B. Bakker, Jose Profet.

BUITENLAND,

Frankrijk.-Over de verschrikkelijke overstrooming, waarover wij verleden week spraken, geeft het volgende meerdere bijzonderheden.

—Een dijk die tegen een reusachtigen reservoir van 't kanaal naar Beauzy, bij Epinal, was opgeworpen, is Zaterdag-morgen, 2 April ten half 6, over eene lengte van 100 M. doorgebroken. Een groot getal huizen van Beauzy, Domèvre en Chamusy zijn meegesleept door 't water. De oevers van het kanaal zijn weggeslagen en de spoorlijnen naar Girancourt en Jussey zijn ook verwoest. Het water heeft zich uitgespreid tot in Chastel en Thaon. De schade wordt op millioenen frs. berekend. De president van de republiek zal zich naar Epinal, naar de plek des onheils begeven. De geheele streek waar de vloedgolf overheen ging is verwoest: doode beesten en stukken van allerlei voorwerpen liggen er verspreid. Hoeveel personen bij deze ramp het leven verloren, is nog niet bekend. Men spreekt er nu van, dat het aantal der slachtoffers nog grooter is dan men eerst dacht en meer dan 100 zal bedragen. Tot dusver zijn reeds meer dan 50 lijken gevonden. Dat zoovele menschen omkwamen, was daaraan te wijten, dat de doorbraak 's morgens om vijf uur plaats had, terwijl de bewoners te bed lagen.

Beauzy, het gehucht, dat het meeste leed, telt 60 inwoners en ligt op drie kilometer afstand van Epinal. Chamousy heeft 400 en Demèvre 324 inwoners. Van Beauzy is bijna geen enkel huis gespaard gebleven. Ziehier wat een correspondent van den *Figaro* meldt omtrent den doorbraak: De dijk der reservoirs werd in 1880 gelegd door de ingenieurs Thoux en Cahen. Heftig is toentertijd over het geheele stelsel van aanleg critiek geleverd. Men had een muur gebouwd die alleen naar binnen boog, terwijl de ondervinding, ook eene buiging naar buiten ried, en niet een rechten muur. In 1885 brak de toevoerbuis van het meer boven Beauzy, en richtte een groote schade aan, waardoor de aandacht opnieuw op het geheele werk werd gevestigd. Persoonlijke ongelukken hadden er toen niet plaats, iedereen wist zich nog bij tijds te redden! Een ambtenaar van den waterstaat, te Beauzy gestationneerd, die eens, toen het reservoir vol was, al de bewoners van het dal had doen waarschuwen op hunne hoede te zijn, werd hierom verplaatst. Intusschen ontstonden er scheuren in den muur, boven zoowel als beneden. Men bepaalde er zich toe deze openingen met houten wiggen te stoppen en daar beton over te smeren. Deze schoone maatregel had ten gevolge dat de muur zich hoe langer hoe meer kromde en eindelijk een buik had van ongeveer 1 M. 20. De bewoners van den omtrek klaagden en dienden adressen in, maar er werd niet naar hen geluisterd. Zaterdag avond waren er al 87 lijken gevonden. De regeering heeft onmiddellijk 8000 francs beschikbaar gesteld voor de eerste behoeften: de heere Faure 2000 francs; onder de particulieren, wier weldadigheidszin zich ook thans weer uit, is mevrouw Furtado-Heine, die dadelijk 20,000 francs in handen van den Minister van Binnenlandsche Zaken deed storten. Het cijfer der slachtoffers gaat de 100 te boven.

— Het is een door de meeste Fransche bladen niet onopgemerkt gelaten verschijnsel, dat het anarchisme, na een tijdlang niets van zich te hebben laten hooren, thans den kop weer begint op te steken. De methode schijnt echter gelukkig eenigszins gewijzigd te zijn: van propaganda door de daad wordt minder vernomen, een zeker tijdperk schijnt voorloopig door de bloedige apotheose van Carnot's vermoording te zijn afgesloten. Het zijn vooral de bladen, die thans weer hier en daar opduiken; zoo de *Révolte*, onder redactie van Grave, den geamnestierden anarchist, ook weer *le Père Peinard* van Pouget, die den naam veranderd heeft in *la Sociale*. Ook de wijze van werken is volgens getuigenis van Pouget veranderd: voortaan zal men in plaats van stelsels te ontleden, leerstellingen te critiseeren, theorieën aan de kaak te stellen, een oeconomisch verschijnsel, een bepaalde crisis, een zich voordoende werkstaking aangrijpen. Hoewel men zóó zal werken, dat de wet er geen vat op heeft, blijft toch opruiing als voorheen het verderfelijke doel.

De redacteur van den *Eclair*, die Pouget bezocht, deelt nog eenige bizonderheden over diens armoedige woning mede. Naast Pouget lag een groote hond te brommen, die naar den afgetreden president der Republiek Casimir genoemd was. De redacteur deelde mede, dat het blad vóór zijn opheffing een oplaag van 20,000 soms zelfs 30,000 exemplaren had en dat men ditzelfde aantal met *la Sociale* zon trachten te bereiken.

— Voor den politie-rechter te Roubaix is verschenen kapelaan Lesage, beschuldigd dat hij in kerkelijk gewaad de laatste H. Sacramenten over de straat had gedragen, trots het beruchte verbod van den socialistischen burgemeester. De politierechter verklaarde zich onbevoegd, zoolang de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan over de wettigheid van dat burgemeesterlijk besluit.

Eene groote menigte vergezelde in triomfstoet den abbé uit het rechtsgebouw naar de kerk, waar hij een toespraak tot hen hield, en een *Te Deum* werd gezongen.

— Tijdens het verblijf der Belgische bedevaart te Lourdes, is plotseling een vrouw uit Nijvel, moeder van tien kinderen, genezen, die aan open verzweringen aan rechter elleboog, schouder en hand leed en den ganschen arm sinds anderhalf jaar niet kon bewegen. De wonderbare genezing is officieel door een dokter en een aantal getuigen geconstateerd.

— De Hongaarsche schilder Munkacsy, wonende te Parijs, en wiens *Christus voor Pilatus* algemeen bekend is, heeft thans in aansluiting met dit doek en met zijn overige, die op het lijden des Zaligmakers betrekking hebben, een *Ecce Homo* gemaald, 't welk prachtig moet zijn. Vijftig figuren komen er op voor, waarbij er zijn, op den voorgrond, levensgroot. Van den blauwen hemel valt een helle lichtstraal op den Heiland, die, bewaakt door wachten, met treurigen glimlach de pharizeërs woeden ziet.

Munkacsy hoopt het stuk gereed te hebben voor de tentoonstelling in de Champs-Elysées te Parijs.

— Zestien soldaten van het vreemden-legioen, behoorende tot het bataljon van Madagaskar, zijn in het Suez-kanaal nabij Ismaila gedeserteerd door over boord te springen en naar land te zwemmen.

Zij werden echter door de politie gepakt, overgeleverd aan de autoriteiten van Port-Said, en aldaar gevangengezet. Het zijn vijftien Duitschers en een Oostenrijker.

— Mgr. Tregaro, bisschop van Séez, heeft een brief geschreven aan den heer Ribot, president van den ministeraad. Die brief is lang niet malsch. Sprekend over de onrechtvaardige overgangswetten, eindigde de prelaat aldus:

"Vergun mij ten slotte, mijnheer, u te zeggen in welke moeilijkheid ik mij bevind bij de uitvoering uwer wet. Moet ik aan de congregaties van mijn diocees onderwerping of tegenweer aanraden? Als ik tot tegenweer aanraad, zal men zeggen, dat ik geen eerbied heb voor de wet. Als ik ze tot onderwerping vermaan, komt mijn geweten verontwaardigd daartegen op en roept: „Gevloekt de verkrachter van het recht, de verzaker van zijn plicht!" Maar gij weet, mijnheer de minister, dat de verplichting der wet daar eindigt, waar die van het geweten begint. Gij kunt het mij dus niet ten kwade duiden, dat ik mij herinner en in toepassing breng de woorden, door een onzer helfdhaftige voorgangers in het apostolaat gesproken: „Wat gij vordert, is ongeoorloofd; 't is niet mogelijk: *non possumus.*"

Duitschland. — Te Hohen, in Westfalen, zijn grotten ontdekt, die, naar men wil, in schoonheid en uitgestrektheid die van Dechen, Rochefort en Han overtreffen.

Eenige houthakkers hadden een breede kloof ontdekt en even roepend namen zij een kolossale echo waar.

Men heeft daarop het terrein onderzocht en hooge galerijen en zalen, vol van de prachtigste stalactieten, gevonden. Er moeten o. a. prachtige gekristalleerde gordijnen zijn.

— Eenige schuldeischers van Griekenland hebben een eigenaardig middel bedacht om zich schadeloos te stellen. Ze willen namelijk beslag leggen op het Grieksche pantserschip, dat de feesten te Kiel zal komen bijwonen. Natuurlijk kan van de uitvoering van dit vernuftig plan niets komen. Maar de Grieken weten en passant, hoe welkom zij zijn.

—De heer Nippold, Protestantsch theoloog te Jena, heeft zich sinds lang zekere vermaardheid verworven door zijn heftige geschriften tegen het Katholicisme en een daaruit voortgevloeid proces. Eenigen tijd geleden heeft hij in het *Leipziger Tageblatt* weder eene reeks artikelen geschreven: „De Jesuïetische lectuur in het tegenwoordige Duitschland." Nippold gaat daarin geweldig te keer. Des te opmerkelijker is zijne bekentenis, dat de *Stimmen aus Maria-Laach* door hem erkend worden als latende alle Protestantsche orga-

nen achter zich in redactioneele veelzijdigheid. Vooral op de kritieken van dit tijdschrift over kunst en letteren aller volkeren wijst hij en zegt, dat het overigens alle onderwerpen met onloochenbare bekwaamheid behandelt: kerkrecht, sociaal politiek, paedagogiek, aesthetica, enz. enz.

Eenen der redacteurs van dit tijdschrift, pater Alexander Baumgartner (ook in ons Vaderland door zijne Vondelstudiën welbekend) noemt hij den Goethe der Jesuïetenorde en zegt, dat geen tweede persoon zoo geschikt zou zijn om eene wereldgeschiedenis der letterkunde te schrijven als Baumgartner met zijn waarlijk internationale literatuurkennis.

Zoo spreekt een vinnig tegenstander der Jesuïeten. Is het niet schandelijk, dat zulke groote Duitsche geleerden niet in Duitschland vrij mogen arbeiden?

— Ongeveer een jaar geleden was er in het Beiersche dorpje Fuchsmühlen een groote opschudding, die overal weerklank vond wegens het echt Pruisisch optreden der militaire macht tegen de burgers, die ondanks het verbod der overheid in de bosschen hout sprokkelden.

De meeste Fuchsmühles werden voor den rechter gedaagd en hun geding is thans afgeloopen.

Drie en twintig beklaagden werden vrijgesproken, 143 kregen van 14 dagen tot 4½ maand gevangenisstraf, terwijl twee werden veroordeeld tot het betalen eener geldboete van 683 mark 67 pfennig.

De burgemeester Joseph Stock werd het zwaarst gestraft.

— Te Oldenburg zal binnenkort het proces behandeld worden tegen den avonturier, die als dr. Hans Hubertus Partisch twaalf jaren lang het ambt van predikant aan de Lambertus kerk heeft vervuld.

Hij staat terecht wegens het verduisteren van gelden en wegens het onbevoegd voeren van den doctorstitel. Het is gebleken, dat hij onbevoegd was, als predikant op te treden en dat hij zich zijn ambt door middel van valsche akten verworven had; maar het schijnt, dat er geen termen bestaan om hem daar voor te vervolgen.

Het geld, dat hij verduisterde, was een som van 20,000 mark. Dit geld was door den heer P. W. Janssen, te Amsterdam, geschonken voor een diaconessenhuis, dat onder de leiding van Partisch stond; doch de bedrieger gebruikte het voor zijn eigen behoeften. Voorts handelde hij op dezelfde wijs met een gift van 2000 mark, welke de heer Janssen hem later nog eens voor de stichting zond.

De heer Janssen had op den verjaardag der stichting zijn portret gezonden voor het diaconessenhuis en Partisch hield ook dit achter. Toen nu de zoon van den heer Janssen een bezoek bracht aan het diaconessenhuis, wist men daar niets van dat portret. Het werd in de slaapkamer van Partisch verborgen gevonden. Toen bleek het ook, dat de oplichter het gezonden geld-zelf had gebruikt.

Hij vluchtte naar Italië, maar werd gevat en zal nu voor zijn wandaden moeten boeten.

—Eenige dagen geleden werd de huzaren-luitenant Von Osten-Sacken op de jacht doodelijk gewond. De geneesheer deelde hem openhartig mede dat de wetenschap hier hulpeloos en de dood onvermijdelijk was. De luitenant regelde daarna onmiddellijk zijn zaken en ging toen zelf aan den directeur der militaire academie te Berlijn en den kolonel van zijn regiment mededeeling doen van zijn overlijden, terwijl hij tevens rapport uitbracht over het hem overkomen ongeluk.

Groot - Brittannie. — De Roomsch-Katholieke Bisschoppen van Engeland en Wales hebben een manifest uitgevaardigd, waarin zij aantoonen, dat alle bijzondere scholen recht hebben op steun uit de opbrengst der belastingen zoo goed als openbare scholen. Ook hebben de Bisschoppen eenige besluiten genomen betreffende de opleiding van Katholieken aan de staatsuniversiteiten te Oxford en Cambridge. De Paus heeft er reeds zijne goedkeuring aan gehecht. Krachtens die besluiten zal aan Katholieke jongelieden geen vergunning worden gegeven daar te studeeren als zij niet getoond hebben eene nauwkeurige en [illegible]ige kennis van hun godsdienst [illegible] en opgedaan bij hun vroeger [illegible] wijs, en als zij niet een genoegzaam vast en gevormd karakter hebben om voor het studentenleven geschikt te zijn, en eindelijk, als zij niet bereid zijn, gedurende hunne universitaire loopbaan nog zulk onderwijs te ontvangen als noodig is om hen nog verder goed Katholiek op te leiden.

Rusland.— De keizerin-weduwe van Rusland is het slachtoffer geweest van een vrij ernstig ongeval.

Om haar den last van het trappenklimmen te sparen, was er op raad van den dokter in het paleis te Sint-Petersburg een hydraulische lift geplaatst. De keizerin, die met haar lievelingshondje een wandeling gemaakt had, nam plaats in de lift om naar haar kamer te gaan, terwijl het diertje achterbleef. Op het oogenblik dat het toestel zich in beweging zette, beproefde de hond om er in te komen. De keizerin boog haastig om hem er in te helpen, maar bij die beweging raakte haar rechtervoet bekneld tusschen de lift en den muur.

Gelukkig kon de lift oogenblikkelijk tot stilstand gebracht worden. Toch is de voet zwaar gekneusd en lijdt de keizerin veel pijn; maar gevaarlijk is de verwonding niet.

— Er wordt beweerd dat de katholieke bisschoppen van Rusland voortaan niet meer verplicht zullen zijn, bij de regeering aanvrage te doen om naar Rome te gaan, maar daarin alle vrijheid zullen genieten.

Mocht dit gerucht waarheid blijken te bevatten, dan bewijst het opnieuw de welwillende gezindheid van czaar Nicolaas tegenover den H. Vader.

In zake welwillendheid is de Paus door Rusland anders niet verwend.

Rumenie.— Eenige weken geleden hielden de aanzienlijkste rechtsgeleerde tijdschriften en nieuwsbladen van Rumenië zich met Nederland bezig, naar aanleiding van een werk van mr. Joan Bohl, de beroemde vertaler van Dante's meesterwerk. Er verscheen namelijk in die dagen van onzen Katholieken landgenoot: *Code de Commerce de Roumanie, comparé aux principaux codes de l'Europe, précédé et suivi d'études historiques et juridiques*, bij Pedone-Lauriel, te Parijs. De Rumeensche rechtsgeleerden uiten eenparig hunne verbazing over de nauwkeurigheid, waarmede hun handelswetboek in het Fransch is wedergegeven, en over den korten tijd— twee jaar—waarin de Amsterdamsche advocaat dit werk tot stand bracht. Hij vergeleek dit toch met niet minder dan zeven wetboeken van koophandel: die van Frankrijk, België, Italië, Portugal, Nederland, Duitschland en Spanje, zoodat men, bij elk artikel van mr. Bohl's werk, met één oogopslag de daarmede in verband staande wetsbepalingen der genoemde kan kennen.

De te Bucharest verschijnende *Indépendance Roumaine* aarzelde niet te verklaren: „Ons land heeft sedert lang het geluk niet gehad de aanleiding te zijn tot de verschijning van zulk een waardevol werk. De stijl ervan is aantrekkelijk en levendig, en de *Code* is het meesterwerk van mr. Joan Bohl."

In denzelfden geest spraken de Rumeensche bladen: *Romanulu, Timpul, Gazeta, Poporului, Familia*, enz., terwijl het weekblad van het Recht: *Dreptul*, mr. Bohl vergeleek met Edgar Quinet, Michelet en Vegezzi Ruscalla, dewijl zijne historische studie der staatsrechtelijke ontwikkeling van Rumenië, en de juridische, welke de groote vraagstukken van onzen tijd in verband met staatsrecht, burgerlijk-, handels-en strafrecht behandelt, het werk van een diep denker en geleerde is.

De ingenomenheid met Nederland was zoo groot, dat de invloedrijkste bladen van Rumenie aandrongen op het benoemen van een gezant bij het Nederlandsche hof, met vaste vestiging te 's Gravenhage. *l'Indépendance* bevatte zelfs een uitvoerig hoofdartikel: *Une nouvelle légation*, waarin zeer waardeerend over Nederland en het Koninklijk Huis gesproken en met kracht de instelling van het gezantschap bepleit werd. En bij de beraadslagingen over de begrooting in de Rumeensche Kamer, heeft de minister van buitenlandsche zaken het nut van het oprichten eener Rumeensche legatie in Nederland erkend.

Azie. — Zooals men weet, was de laatste termijn, voor de rectificatie van het vredesverdrag van Simonoseki vastgesteld, bepaald op den 8en Mei. De Japanners nu meenen, dat wanneer China eenmaal het verdrag heeft goedgekeurd, er geen plaats meer zal zijn voor een tusschenkomst der Europeesche mogendheden.

Te Tokio wordt openlijk gezegd, dat zulk een tusschenkomst de regeering in groote ongelegenheid zou brengen. De Japanners verkeeren thans niet in een stemming, om rustig de interventie van de een of andere mogendheid aan te zien, die zou trachten Japan van resultaat zijner overwinningen op China te berooven.

Blijkbaar zijn deze berichten uit Engelsche bron. De *Times* schijnt niettemin Japan aan te raden, aan de Europeesche mogendheden een kleine voldoening te geven. Het City-blad doet opmerken, dat Rusland over drie maanden nog meer dan nu in staat zal zijn zich te doen gelden, en dat de Chineezen van hun kant ook het hoofd weer zullen opsteken.

Naar uit St.-Petersburg aan de *Pol. Corr.* gemeldt wordt, wordt de houding der Russische regeering dagelijks duidelijker en krachtiger. De diplomatieke nota, waarin Rusland zijn eischen bekend maakte, was op zeer belisten toon gesteld, en ook het laatste onderhoud van den Russischen minister van Buitenlandsche Zaken met den Japanschen gezant was zeer duidelijk. De minister had den gezant verklaard, dat Rusland wegens de groote belangen, die door het tractaat van Simonoseki werden getroffen, geen acht kon slaan op de bezorgdheid der Japansche regeering, dat in Japan het volk in opstand zou komen, indien de regeering te Tokio den door Rusland, Frankrijk en Duitschland gestelden eisch van een wijziging van het tractaat toestond.

Het departement van Oorlog neemt krachtige maatregelen om het protest te ondersteunen, wanneer het, wat men evenwel niet gelooft, door Japan in den wind wordt geslagen. Men hoopt dat een vreedzame oplossing zal worden gevonden, doch bereidt zich op het tegendeel voor.

De *Times* verneemt uit Kobe, dat de gezanten van Rusland en Duitschland daarheen zijn vertrokken, om met den Japanschen minister-president, graaf Ito, en den minister van Buitenlandsche Zaken, burggraaf Moetsoe, een onderhoud te hebben. Het elfde eeuwfeest van Kioto's stichting alsmede de feestelijkheden ter gelegenheid van de overwinningen der Japansche wapenen heeten uitgesteld wegens ongesteldheid van den mikado, maar waarschijnlijker is de ware reden de spanning, waarin men ten opzichte der interventie van de Europeesche mogendheden verkeert.

De admiraal van het Duitsche eskader dat aan de kusten van China en Japan kruist, meldt, dat de Japanners den specialen berichtgever van de *Times* op de Visscherseilanden zoowel het seinen als het heengaan beletten. Een Engelsch oorlogsschip zal hem nu gaan afhalen. Men vermoedt, dat de Japanners zoeken geheim te houden, dat zij de Chineesche bezetting vermoord hebben.

VERSCHEIDENHEDEN

De *Amst. Ct.* heeft aan verschillende personen hun opinie gevraagd over Bismarck. Een hunner de heer J. A. Levy [liberaal] schreef het volgende: „Den Nederlander is een Staatsman alleen dan sympathiek, wanneer diens handelingen, in den meest strikten zin, den toets eener constitutioneele critiek kunnen doorstaan. Mijn ingenomenheid met Macht is heel wat geringer dan mijn eerbied voor Recht. Ik ben van meening, dat Bismarck, zelfs met den gepluimden kurassiershelm op, onzen Thorbecke niet tot aan de schouders reikt."

Opmerkelijk, in verband met deze vergelijking, is het volgende, dat herinderd wordt door het Zondagsblad van de *Amsterdammer*:

„Toen indertijd gelden werden bijeenverzameld, om een standbeeld voor Thorbecke op te richten, kwam bij de commissie ook een bijdrage van Bismarck in, met een begeleidend schrijven, waarin de Rijkskanselier verklaarde, bij alle verschil van standpunt in de politiek, toch gaarne hulde te willen brengen aan zulk een eminent staatsman als Thorbecke. De commissie, die met de zaak eenigzins verlegen was, heeft aan het schrijven van Bismarck geen ruchtbaarheid gegeven, en hoewel in de advertentie, waarin de ingekomen giften, verantwoord werden, Bismark's naam, evenals die van allen, die bijdragen gegeven hadden, is vermeld, schijnt daarop toch weinig de aandacht gevallen te zijn. Het mag echter niet ongepast heeten

het feit bij deze gelegenheid te memoreeren."

Een geestig mensch schreef aan een vriend :

De man, die mij de schrijfmachine verkocht, verzekerde mij, dat men na een weinig oefening hiermede veel sneller kon schrijven dan met de pen, bovendien was het zoo ook veel duidelijker. Dat vond ik wel aardig. De schrijfmachine had veel weg van een piano, en daar trommelde de verkooper zoo'n beetje op en reikte mij toen een blaadje, dat mijn naam droeg en een bemerking over het weer inhield.

Hierop verklaarde hij mij, hoe het ding in elkaar zat en gaf mij een uur les in het schrijven ; de rest zou wel komen met oefenen.

Ik oefende mij zoo, dat de machine bijna geheel onder het gebruikte papier bedolven was. Zelfs 's avonds laat deed ik het, totdat mijn kostvrouw het dienstmeisje naar boven stuurde en „de juffrouw liet vragen, of ik nog niet ophield met dat geweld van die naaimachine."

Ik liet de juffrouw zeggen, dat niemand mij verbieden kon, wanneer ik verkoos mijn gedachten neer te schrijven en iets anders deed ik niet. Eindelijk geloofde ik zoover te zijn wel eens een brief te kunnen schrijven en wel aan mijn vriend Hans, die bepaald zich niet zou ergeren aan te fouten, die er in voorkwamen Ik schreef dus :

„Beste Has.... neen, lees Hals.... moet staan Half... juist Hans. Dezen brief schreef ik met de machine, die zoo snelals de weerga werkt. Je weet niet, welk een tijd hiermede bepaald wordt.

O, ja, nu heb ik een heelen leger (legel) vergeten, daer is in gedachten, tweemaal gedukt heb, in plaats van eenmaal. Maar afgezien van zulke zaaken is de machiene zeer wraktisch en ook voor de longen zoo gezond als feilschrifs, neen zeilschrif — lees steilschrift. De verdooper zegt, dat men met de machiene dat, wat iemand met de bon — neen pen — in één half uur wrijft, hoogstens kan schrijven in 75 minuten. Halt, dat moet wezen 305 munite, — neen 35 minuten. Voor altijd je toegeregen

onveranderlik vriend en broeder K."

Voor dezen brief had ik juist 2 uur 47 .... noodig. „Den Heigeboren"

Deze vervloekte fouten. Weg ermee — nu een nieuwe enveloppe in de machine. Ik was bepaald veel te veel in de war, om het te verbeteren, want nu trommelde ik er uit

Den welgeschoren

en toen

Den Velgeboren

totdat na een half uur wroetens er niets anders overbleef dan het adres met de pen te schrijven. Nu, alle begin is moeielijk, en bij bij vlijtige oefening zal het wel beter gaan. Ik liet de schrijfmachiene naar mijn kantoor brengen, om elk vrij oogenblik er mede te werken. Een weinig overmoedig geworden door eenige goed geslaagde proeven, liet ik mij verleiden, copie voor een dagblad met de machine te schrijven, maar daar kwam ik slecht af. Ik kreeg de copie van de redactie terug met het vriendelijk verzoek voortaan van de copie verschoond te blijven.

Ik keek mijn copie in, wat ik eigenlijk had moeten doen, voordat ik ze naar de drukkerij zond, en las. Maar ik zal u maar liever niet vertellen, wat ik las ; ik weet wel, dat het ongeveer een jaar duurde, eer ik weer durfde beginnen met 't gebrruik van de schrijfmachine.

—Generaal Seydlitz, dus vertelt een duitsch blad, bracht eens aan Frederik II rapport uit over een gevecht, dat tijdens den zeven-jarigen oorlog was gevoerd. Hij maakte met veel lof gewag van een luitenant, die zich bijzonder door beleid en moed had onderscheiden en dus wel een ridderorde had verdiend.

De groote Koning liet den officier komen en zeide vriendelijk : „Ik hoor met genoegen, dat je je kranig hebt gehouden ! Daar wil ik je dan ook voor beloonen ! Hier liggen honderd Friedrichs d'or, en daar ligt de orde *pour le mérite*, kies nu !"

Met blij gelaat en zonder zich maar een oogenblik te bedenken, greep de jonge man naar het geld. De Vorst fronste de wenkbrauwen en zeide op scherpen toon. "Eergevoel schijn je nog niet te hebben." — „Ja wel, Sire," gaf de jonge man openhartig ten antwoord, „maar ik heb knap wat schulden, en de eer eischt, dat ik die allereerst afdoe. Die orde zal ik over een paar dagen ook wel weten te verdienen."

„Heel goed gezegd, mijn jongen," sprak Frederik, den luitenant op den schouder kloppend, „neem die orde nu ook maar — je bent haar waard!"

Geridderd en met een bom duiten kuierde de jeugdige officier, danig in zijn schik, huiswaarts.

ADVERTENTIES

CUATRO TESTIGOS MÁS.

Cuando una persona en quien tenemos plena confianza empeña su palabra de que una cosa es cierta, lo creemos como la cosa más natural ; y lo mismo sucede con un testigo ante el Tribunal de justicia, cuando el tal testigo no tiene interés en el resultado del proceso, y es ademas, un hombre honrado. Por la misma razón, cuando dos ó más testigos, extraños uno á otro, testifican la misma cosa y nadie les contradice, el hecho se considera como probado.

Pues ahí va un ejemplo de ese principio : "He venido sufriendo," dice uno de los testigos, " durante los cuatro años últimos, de una inflamación del estómago y no podía digerir los alimentos. En todo ese espacio de tiempo probé diferentes clases de medicinas que se me prescribieron, pero no obtuve el menor alivio ; hasta que un día los Sres. P. Galiana é Hijo, de esta plaza, drogueros, me instaron para que tomase su remedio de Vds. Aun cuando desesperaba de la cura, seguí su consejo, y al cabo de un par de días experimenté ya un ligero alivio. Animado ya con esto, lo continué tomando hasta que hube consumido seis botellas grandes ; y hoy, por fin, anuncio á Vds. con la mayor alegría y satisfacción, que estoy completamente restablecido. Esta es mi confesión sencilla y breve, pero verdadera. Pueden Vds. publicarla, si es que gustan, para que llegue á noticia de los demás. (Firmado) Emilio Angel Palomino, Carnicería y Tocinería Manzanares, Oct. 4 de 1893."

Otro testigo : "Sufrí horriblemente de una enfermedad del .... que me tenía condenado á morirme de dolor. No podía tomar alimento, y estaba materialmente muriéndome de hambre. En semejante estado, vine á esta Ciudad, y habiendo oido hablar del remedio de Vds., compré una botella en la droguería de D. Marcelino Martínez, Calle San Francisco, No. 25, y, tan pronto como la hube tomado, experimenté un gran alivio ; después de ello, empecé ya á digerir los alimentos con toda regularidad, y á estas fechas estoy ya radicalmente curado. Escribo á Vds. esta carta en prueba de gratitud, y quedo de Vds. afmo. S.S., (Firmado) Leopoldo de Boschet, Calle San Pablo, No. 2, Cadiz Sept. 25 de 1893."

Otro testigo más : "Mi padre había estado sufriendo por durante ocho meses de una enfermedad de estómago, que le impedía tomar su acostumbrado alimento ; ninguna de las medicinas que tomaba le producía alivio, hasta que hoy, gracias al uso de dos botellas del remedio de Vdes., que compró á un amigo suyo (el Sr. D. Francisco Parody, especiero, Calle del Cordonero, Gibraltar) tengo la satisfacción de decirles que los dolores le han desaparecido del todo. Doy á Vdes. afmo. S.S, (Firmado) Manuel Fernandez, Sargento, Cadiz, Sept. 14, 1893."

Cuarto testigo : "Tengo la mayor satisfacción en participar á Vdes. que su remedio me ha producido un gran beneficio, pues gracias á él, he logrado un gran alivio en mi dolorosa enfermedad (gastralgia), de la cual venía sufriendo hacía ya 24 años. (Firmado) Santiago Alonso Martin, Sargento-retirado de la Guardia Civil, Villalpando, La Vid, Agosto 20 de 1893."

El lector tiene ahora ante sí el testimonio de cuatro personas, que ninguna relación tienen entre sí, y quienes no poseen el menor interés en decir otra cosa que la simple y pura verdad. El remedio á que todas ellas se refieren es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, y la enfermedad de que todas ellas han sido curadas y aliviadas era la indigestión ó dispepsia : Gastralgia es el nombre técnico de la dispepsia inflamatoria crónica. Dicha medicina se vende no solo en España sino en todo el orbe, y hombres y mujeres en todas las lenguas conocidas, diariamente atestiguan de buena voluntad, y sin perjuicio alguno, el maravilloso poder que ese remedio tiene de curar, allí donde todos los demás remedios han fracasado. Ninguna de las atestiguaciones de esta manera hechas y ámpliamante circuladas ha sido jamás contradicha ó puesta en duda, y siendo así, ¿ Qué otra, ni mejor prueba, puede producirse á favor del citado remedio ? No puede el lector pedir ni esperar otra mejor, que ella.

Si hasta ahora alguno de los lectores que venía padeciendo había dudado de emplearlo, no dudará ya en lo sucesivo ; y aun su *nombre vendrá á figurar después* en la lista de los agradecidos amigos de la Madre Seigel, y del famoso remedio de ésta. 3.

TE KOOP
BY
J.S. SCHEIDELAAR,
BREEDE-STRAAT — OVERZIJDE

Holl : verfwaren, waaronder 1 qualiteit Spaansch- en Friesch groen — lijnolie — raapolie — bollenblauw.

Plaatijzer — zink — blik — bancatin — kopersoldeer — pompen en daarvoor dienende vertinde buizen — koperen regenbakskranen — bankschroeven — vijlen — dik rood bladkoper — mokers — draadnagels en andere ijzerwaren — maten voor natte en droge waren — koperen en ijzeren gewichten.

Echte Cooijmanslikeuren — en elixer — Holl : sigaren, — zwarte thee — Cocoszeep — Eau de Cologne — Witte, geel Holl : flanel — Spiegelkoord — lampenpitten — papier met enveloppen, schriften — kroonpennen — griffels — Kerkwierook — Boekjes goud — jenever in kisten van 30 halve kr. etc. etc.

Curaçao 23 Februari 1895.

LUZ DIAMANTE,
LONGMAN & MARTINEZ,
NEW YORK.
Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.
— De Venta Por —
Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

J. H. M. Ellis,
ARTS.

Genees- Heel- en Verloskundige, is dagelijks te consulteeren van 8—9 's morgens en van 3—4 's namiddags. Voor minvermogenden van 7—8 's morgens.

Voorloopig adres :
WINDSTRAAT HUIS No. 234
Telephoon No 126.

Paul F. G. Curiel

biedt het geëerde publiek zijn diensten aan tot het geven van essen in de Fransche taal en in het Italiaansch-of dubbel boekhouden.

Grondtaal: Hollandsch of Spaansch

DI OCASION.

Mi ta participa na público i particularmente na *slagternan*, koe mi ta coempra .... cantidad di mas grandi té di mas chikitoe na prijs mas alto koe ningun coemprador ariba plaza ta paga.

Prinsenstraat, dilanti pakoes di Señor Johannes Weeber.

Curaçao : Mei 1895.
PAUL E. SLIPP.

TYD-TAFEL.
DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"
TUSSCHEN
NEW-YORK,
LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1895.	Caracas		Venezuela		Philadelphª		Caracas		Venezuela		Philadelphª	
Vertrekt van New York....	April	4	April	13	April	24	Mei	4	Mei	15	Mei	25
Komt aan te Curaçao	„	10	„	19	„	30	„	10	„	21	„	31
Vertrekt van „	„	11	„	20	Mei	1	„	11	„	22	Juni	1
Komt aan te Pto. Cabello	„	12	„	21	„	2	„	12	„	23	„	2
Vertrekt van „	„	13	„	22	„	3	„	13	„	24	„	3
Komt aan te La Guayra..	„	14	„	23	„	4	„	14	„	25	„	4
Vertrekt van „ ..	„	17	„	27	„	7	„	17	„	28	„	7
Komt aan te Pto. Cabello	„	18	„	28	„	8	„	18	„	29	„	8
Vertrekt van „	„	18	„	29	„	8	„	18	„	29	„	8
Komt aan te Curaçao	„	19	„	30	„	9	„	19	„	30	„	9
Vertrekt van „	„	19	Mei	1	„	10	„	21	„	31	„	10
doet La Guayra aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	20	„	2	„	11	„	22	Juni	1	„	11
Komt aan te New-York...	„	26	„	8	„	17	„	28	„	7	„	17

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van Curaçao....	April	20	Mei	1	Mei	11	Mei	22	Juni	1	Juni	11
Komt aan te Maracaibo....	„	21	„	2	„	12	„	23	„	2	„	12
Vertrekt van "	„	27	„	7	„	18	„	28	„	7	„	16
Komt aan te Curaçao......	„	28	„	8	„	19	„	29	„	8	„	17

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouw en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

Imprenta de la Librería A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao